

Roomalaiskirjeen selitys 1

Room. 1:1-6

Savonlinnan Tuomiokirkko, 19.9.2012

Paavalin alkutervehdys

Miksi Roomalaiskirjettä kannattaa lukea?

Olemme nyt aloittamassa apostoli Paavalin Rooman seurakunnalle lähettämän kirjeen selitystä.

Iloitsen tästä mahdollisuudesta. Tämä teksti on ollut minulle elämässäni hyvin merkittävä. Luen sitä jatkuvasti hengelliseksi rakennukseksi ja osaan siitä ulkoa enemmän pätkiä kuin mistään muusta Raamatun kirjasta (mikä ei tosin ole paljon). Se on minulle todellista sielun ruokaa, jonka mieleen palauttamista tarvitsen välttämättä, varsinkin epäuskon, masennuksen ja syyllisyyden hetkinä.

Haluan vielä hieman kehua tämän tekstin arvoa. Uskonpuhdistaja Martti Luther kirjoittaa siitä esipuheessaan Uuteen testamenttiin näin:

”Tämä kirje on oikea Uuden Testamentin pääkappale ja kaikkein puhtainta evankeliumia, hyvin sen arvoinen, että kristitty ei osaa sitä vain sanasta sanaan ulkoa, vaan käyttää sitä sielunsa jokapäiväisenä leipänä. Sillä sitä ei koskaan lueta eikä tutkita liian paljon eikä liian hyvin; ja mitä enemmän sitä käytetään, sitä kalliimmaksi se tulee ja sitä paremmalta se maistuu - -

Tässä kirjeessä meillä on siis mitä runsaimmin sitä, mitä kristityn pitää tietää, nimittäin mitä laki, evankeliumi, synti, rangaistus, armo, usko, vanhurskaus, Kristus, Jumala, hyvät teot, rakkaus, toivo ja risti ovat ja kuinka meidän tulee käyttäytyä itseämme ja jokaista kohtaan, olkoon hän hurskas tai syntinen, vahva tai heikko, ystävä tai vihamies. Sitä paitsi tämä kaikki on erinomaisen raamatullisella perustuksella, todistettu hänen oman elämänsä ja profeettain esimerkeillä, niin ettei enempää voi toivoa. Sen tähden näyttää myös kuin pyhä Paavali tässä kirjeessä olisi tahtonut esittää lyhyesti koko kristillisen ja evankelisen opin ja tahtonut meitä johtaa koko Vanhan testamentin ymmärtämiseen. Sillä epäilemättä on sillä ihmisellä, jolla tämä kirje on hyvin sydämässä, Vanhan testamentin valo ja voima; siksi perehtyköön jokainen kristitty siihen hyvin ja käyttäköön sitä alinomaa. Siihen antakoon Jumala armonsaa.”

Käännöksistä

Ensiksi on sanottava, että käytän tässä selityksessä sekaisin v. 1992 käännöstä ja edellistä, v. 1938 käännöstä. Tämä johtuu siitä, että uudemman käännöksen muoto poikkeaa usein niin paljon kreikankielisestä alkutekstistä, että joskus on turvaututtava melko sanatarkkaan vanhempaan käännökseen. Mutta toisaalta vuoden 1992 käännöksenkin käyttö on perusteltua kielellisen selvyiden ja ymmärrettävyyden kannalta.

Kirjeen vastaanottajista

Mutta pitemmittä puheita, lähdetään tarkastelemaan itse tekstiä.

”Paavali, Kristuksen Jeesuksen palvelija, kutsuttu apostoliksi ja valittu julistamaan Jumalan evankeliumia, tervehtii kaikkia Roomassa olevia Jumalan rakkaita ja hänen kutsumiaan pyhiä.” (Room 1:1)

Vanhassa käännöksessä ja alkutekstissä tyyli on niin koukeroista, että kirjeen vastaanottajat, Rooman kristityt, mainitaan vasta jakeessa 7. Uudessa käännöksessä tuo kohta on selvyuden vuoksi siirretty jo ihan alkuun.

Kirje on osoitettu Rooman seurakunnalle. Siellä oli jo olemassa kristillinen seurakunta, perimätiedon mukaan Pietarin perustama. Paavali ei ollut vielä käynyt siellä, mutta halusi päästä käymään, opettaakseen Rooman kristittyjä tuntemaan syvemmin sen evankeliumin, johon he jo uskoivat. Siksi hän jo ennakolta lähetti heille tiedon siitä, mitä opetti.

Meille tämä sopii oikein hyvin. Mekinhän olemme, ainakin pääasiassa jo kristittyjä; kastettuja ja uskovia tai ainakin uskosta kiinnostuneita. Mutta kuinka hyvin me tunnemme sitä, mitä meille on Kristuksessa lahjoitettu? Emme liian hyvin. Meidänkin on hyvä kuulla Paavalia, jotta uskomme syvenisi.

Kirje on kirjoitettu ehkä Korintin kaupungissa, vuonna 58 tai 59 jKr. Tämä käy ilmi siitä, että Roomalaiskirjeessä Paavali kertoo aikeistaan tulla Roomaan ja sen jälkeen matkustaa Hispaniaan, mutta että sitä ennen hänen pitäisi viedä Makedonia ja Kreikan kristittyjen keräämä avustus Jerusalemiin. Apostolien tekojen(19:21) perusteella kuvaus sopii siihen tilanteeseen, jossa Paavali oli silloin, kun oleskeli Korintissa toista kautta.

Jumalan kutsumat pyhät

Paavali tervehtii kirjeensä alussa ”kaikkia Roomassa olevia Jumalan rakkaita ja hänen kutsumiaan pyhiä.” Se tarkoittaa Rooman kristittyjä, kaikkia heitä. Kasteensa tähden heidät oli kutsuttu Jumalan omiksi. He olivat Jumalan rakastamia. Siksi he olivat pyhiä, sillä heille oli kasteen ja uskon kautta annettu omaksi Kristuksen pyhyys.

Kysymys ei siis ole siitä, että Paavali olisi kirjoittanut vain Rooman eliittikristityille, jotka olivat päässeet pyhityksensä pitkälle. Ei, vaan hän kirjoitti kaikille Rooman kristityille, tarkoituksenaan opastaa heitä tuntemaan syvemmin se, mitä Jumala oli jo kristillisyydessä heille lahjoittanut.

Tämäkin sopii meidän tilanteeseemme oikein hyvin. Emme me ole eliittikristittyjä, eikä meidän pyhityksemme ole ehtinyt kovin pitkälle. Silti mekin saamme omistaa Roomalaiskirjeen sanat itsellemme, jotta oppisimme omakohtaisesti tietämään, mitä Kristus on edestämme tehnyt. Hän on tehnyt meistäkin pyhiä (vaikka se tuntuukin uskomattomalta).

Paavali on Jeesuksen palvelija

”Paavali, Kristuksen Jeesuksen palvelija, kutsuttu apostoliksi ja valittu julistamaan Jumalan evankeliumia”.

Näin kirjeen kirjoittaja kuvaa itseään.

Tämä on kirjeen lukemisen ja ymmärtämisen kannalta erittäin tärkeä kohta. Nykyisin nimittäin saa hyvin usein kuulla ja lukea sellaista roskaa, että Paavalin olisi muka vääristännyt Jeesuksen alkuperäisen evankeliumin. Jeesus olisi julistanut kaikesta opillisuudesta vapaata sanomaa lähimmäisen rakkaudesta ja jokaisen ihmisen ehdottomasta arvosta. Paavali olisi sitten, vastoin ”historian Jeesuksen” alkuperäistä tahtoa, vääristännyt tämän dogmaattiseksi opiksi.

Tämä ei pidä lainkaan paikkaansa. Paavalin sanoma on kriittisenkin tarkastelun valossa aivan linjassa Jeesus Nasaretilaisen oman sanoman kanssa. Jeesushan tuomittiin kuolemaan siksi, että hän oli tuomareiden mukaan korottanut itsensä Jumalan Pojaksi. Jeesuksen omien sanojen mukaan hänen, Jumalan Pojan, oli annettava henkensä lunnaiksi ihmisten puolesta. Tämä johtui siitä, että ihmiset olivat syntiensä tähden erossa Jumalasta. Mutta Isä herättäisi hänet kuolleista.

Apostoli Paavalin julistus on tämän saman sanoman julistusta. Se tapahtuu tilanteessa, jossa Jeesuksen uhrikuolema, ylösnousemus ja taivaaseen korottaminen ovat jo tapahtuneet. Erona ”historian Jeesuksen” julistukseen on vain se, että Jeesuksen julistuksen kohteena olivat lähinnä juutalaiset. Paavalin tehtävänä oli todistaa myös pakanoille, että he olivat syntiensä tähden erossa Jumalasta. Silti Israelin Jumala oli Jeesuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa lahjoittanut pelastuksen heillekin.

Meidän on välttämätöntä ymmärtää, että Paavali ei puhunut omiaan. Hän oli Jeesuksen Kristuksen palvelija, Jeesuksen tarkoituksella kutsuma ja valitsema ”apostoli”. Apostoli tarkoittaa lähettilästä. Jeesus oli valinnut Paavalin ja lähettänyt hänet puhumaan ja opettamaan.

Paavali, Kristuksen valitsema teologi

Puhumaan ja opettamaan mitä? No sitä, *mitä Jeesuksen kuolema, ylösnouseminen ja taivaaseen astuminen merkitsevät ihmisten jumalasuhteen kannalta*. Paavali puhui sen teologisen totuuden, jonka Jeesus itse on antanut tekemälleen pelastusteeolle.

Meillä ihmisillä on aika monilla joku tulkinta siitä, mitä Jeesus meille merkitsee ja kuka hän oikeasti oli: Jalo eettinen opettaja. Rohkea vallankumouksellinen, varhainen Che Quevara. Kiva ystävä. Poliittisesti epäkorrekti vallanpitäjien kriitikko; jne. Mutta ei meidän pitäisi perustaa elämäämme omien teologisten Jeesus-tulkintojemme varaan. Meidän pitäisi pikemminkin kuunnella sitä teologiaa, jonka Jeesus itse on omasta merkityksestään antanut meille apostoliensa kautta. Vain näin omatuntonne voi olla kokonaan puhdas ja iloinen Jumalan edessä. Jos uskomme perustuu omatekoiselle tulkinnalle, eikä Kristuksen itsensä apostoleilleen antamalle totuudelle, silloin meillä ei ole hengessämme yhteyttä Kristukseen. Silloin asian laita on niin kuin seppä Högman sanoi Paavo Ruotsalaiselle: ”Yksi sinulta puuttuu ja sen mukana kaikki: Kristuksen sisäinen tunteminen.”

Juuri tämän vuoksi Uudessa testamentissa on evankeliumien jälkeen apostolien kirjeitä. Evankeliumeissa on kerrottu Jeesuksen syntymästä, elämästä, opetuksista, luonteesta, persoonasta, kuolemasta ja ylösnousemuksesta. Hän on pelastuksemme perusta. Apostolien kirjeissä ja varsinkin Paavalin kirjeissä kerrotaan tämän jälkeen oikeita teologinen opetus siitä, mitä evankeliumeissa kerrotut tapahtumat merkitsevät uskon ja jumalasuhteen kannalta. Paavali ei siis itse ole mikään perusta, mutta hän kertoo sen, miten tuolla perustalla seistään ja siitä saadaan elämä.

Paavalin saaman opin alkuperästä

Paavali, jonka alkuperäinen nimi oli Saulus, oli ollut juutalaisten lakia tiukasti noudattava, kirjanoppinut juutalainen herätysliikemies eli fariseus. Hän vainosi kristittyjä, ilmeisesti siksi, että

he rikkoivat hänen mielestään karkeasti Mooseksen lakia vastaan opettaessaan Jeesuksen olevan Messias ja Jumalan Poika. Vainohommeleiden tiimoilta Paavali oli matkustamassa Damaskokseen, pidättääkseen siellä asuvia kristittyjä. Tiellä Jeesus kuitenkin ilmestyi hänelle ja sanoi: ”Saul, Saul, miksi vainoat minua? Paha sinun on potkia tutkainta vastaan.”

”Minä kysyin: ’Herra, kuka sinä olet?’ Herra sanoi: ’Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat. Nouse jaloillesi. Minä olen ilmestynyt sinulle, koska olen valinnut sinut palvelijakseni ja todistajakseni, kertomaan siitä, mitä olet nähnyt ja mitä vielä olet näkevä, kun sinulle ilmestyn. Minä pelastan oman kansasi käsistä ja varjelen sinua, kun lähetän sinut pakanoiden pariin avaamaan heidän silmänsä ja saattamaan heidät pimeydestä valoon ja Saatanan vallasta Jumalan luo. He saavat syntinsä anteeksi, kun uskovat minuun, ja heillä on oleva paikkansa niiden joukossa, jotka Jumala on pyhittänyt.’ (Apt 26:15-18)

Korinttolaiskirjeissä Paavali kertoo, että hän oli saanut ilmestyksessä taivaaseen astuneelta Jeesukselta suoraa opetusta hengellisistä asioista (ks. 2 Kor. 12:1-5; 1 Kor 11:23). Galatalaiskirjeessä hän ilmaisee asian näin:

”Teen selväksi, veljet, että minun julistamani evankeliumi ei ole ihmismielen mukainen. Enhän minä ole sitä ihmisiltä saanut, eikä kukaan ole sitä minulle opettanut, vaan sain sen, kun Jeesus Kristus ilmestyi minulle.” (Gal 1:11-12)

Nykyihmisille tällaisen auktoriteetin hyväksyminen on vaikeaa. Eikö maailma ole täynnä uskonnollisia huijareita ja näkyjen näkijöitä?

On kyllä, mutta ei se välttämättä todista sitä, että jokainen, joka vaatii itselleen Kristuksen apostolin auktoriteettia, on huijari. Voihan asia olla niin, että Paavali on poikkeus. Voihan olla niin, että Kristus tosiaan uskoi hänelle oikean opin siitä, mitä hänen persoonansa ja kuolemansa ja ylösnousemuksensa merkitsevät jumalasuhteemme kannalta.

Oli miten oli, kristillinen kirkko on uskonut ja hyväksynyt Paavalin väitteen. Kaikkien nykyisten kristillisten kirkkokuntien seurakunnat ovat ainakin virallisesti paavalilaisia seurakuntia. Kaikki me hyväksymme Paavalin kirjeet Pyhän Raamattumme kansien väliin ja luemme niitä yhteisissä jumalanpalveluksissamme osana Jumalan sanaa. Me siis hyväksymme oikeaksi Paavalin opetuksen Jeesuksen merkityksestä.

Evankeliumi on sanoma Jumalan Pojasta

Esittäytymisen jälkeen Paavali esittelee lyhyesti sanomansa:

”Julistamani evankeliumi, jonka Jumala on profeettojensa suulla luvannut pyhissä kirjoituksissa, on sanoma hänen Pojastaan.” (Room 1:2)

Sana evankeliumi tulee kreikan sanasta *euangelion*, joka tarkoittaa ”hyvää sanomaa”. Sen sisältö on eräs persoona, ei jokin oppi tai sääntö tai filosofinen tai hengellinen periaate. Evankeliumi kertoo Jeesuksesta, Jumalan Pojasta.

Tästä evankeliumista Paavali sanoo, että Jumala on luvannut sen profeettojen suulla pyhissä kirjoituksissa, eli Vanhassa testamentissa. Evankeliumi Jumalan Pojasta ei siis ole Paavalille mikään uutuuus. Se on luvattu ja ennustettu Vanhassa testamentissa. Juuri tämän painatuksen vuoksi

Luther sanoi, että sillä ihmisellä, jolla Roomalaiskirje ”on hyvin sydämessä”, sillä on ”Vanhan testamentin valo ja voima”.

Sitten Paavali selittää lyhyesti, kuka on tämä Jumalan Poika, joka on hänen sanomansa sisältö:

”Inhimillisen syntyperänsä puolelta hän oli Daavidin jälkeläinen; pyhyiden Hengen puolelta hän oli Jumalan Poika, jolla on valta, ylösnousemuksessa tähän asemaan asetettu. Hän on Jeesus Kristus, meidän Herramme.” (Room 1:3-4)

Jeesuksen persoona on yksi, mutta siinä on kaksi luontoa. Inhimillisen luontonsa hän on saanut Daavidin suvusta, äidiltään Marialta. Pyhyiden Hengen eli jumaluuden ja jumalallisen vallan hän on saanut Jumalalta, jonka Poika hän on.

Paavali sanoo, että Jeesus on asetettu tähän asemaan ylösnousemuksessa. Tarkoittaako hän sitä, että Jeesuksesta tuli Jumalan Poika vasta sitten, kun hänet herätettiin kuolleista? Aiemmin hän olisi ollut vain tavallinen ihminen, mutta ylösnousemuksessa hänet sitten adoptoitiin Jumalan Pojaksi?

Se ei ole Paavalin tarkoitus. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että Paavalin mukaan *Jumala antoi Poikansa kuolemaan ihmisten edestä* (ks. esim. Room 8:31-32). Jeesus oli siis Jumalan Poika jo ristillä. Hän oli olemassa Jumalan Poikana jopa ennen sitä, kun hän omaksui ihmisyyden Daavidin sukuun kuuluvasta naisesta (ks. Gal 4:4-5).

Mitä sitten tarkoittavat sanat ”pyhyiden Hengen puolelta hän oli Jumalan Poika, jolla on valta, ylösnousemuksessa tähän asemaan asetettu.”? Olennaista on ilmaus ”Jumalan Poika, *jolla on valta*”. Tähän *jumalallisen vallan asemaan* Jeesus asetettiin vasta ylösnousemuksessa. Hän oli jo sitä ennenkin ollut Jumalan Poika. Maanpäällisen vaelluksensa aikana hän kuitenkin oli riisuuntunut jumalallisesta vallastaan. Hän oli ”ottanut orjan muodon” ts. elänyt nöyränä ja heikkona ihmisenä, joka lopulta teloitettiin ristillä. Ylösnousemuksessa tämä muuttui ja Jeesus korotettiin valta-asemaan, joka hänelle Jumalan Poikana olisi kuulunut jo ennemmin (ks. Fil 2:6-11)

Jeesus Kristus, meidän Herramme

Siitä huolimatta, että Kristuksella on kaksi luontoa, jumalallinen ja inhimillinen, hän on yksi ja ainoa persoona. Siitä kertoo Paavalin luonnehdinnan loppu:

”Hän on Jeesus Kristus, meidän Herramme, ja häneltä minä olen saanut armon ja apostolinviran, jotta hänen nimensä kunniaksi johtaisin ihmisiä kaikista kansoista uskonkuuliaisuuteen.” (Room 1:4-5)

Jeesus Kristus on meidän Herramme. Tämä tarkoittaa ainakin sitä, että me kuulumme hänelle. Hän suojelee meitä ja pelastaa meidät kaikesta pahasta, kuten elämän tarkoituksettomuudesta, syyllisyydestä, kuoleman kauhusta ja elämättömästä elämästä.

Se että Jeesus on Herramme, siihen kuuluu myös, että me olemme hänelle kuuliaisia eli tottelemme häntä.

Kuulostaako pahalta ja vaikealta? Taakalta ja vaatimukselta, joka alkaa painaa ja syyllistää?

Jos näin on, silloin kannattaa huomata, että Paavali käyttää tässä sanaa ”uskonkuuliaisuus”. Kyse ei ole tottelemisesta, joka syntyisi käskyistä tai laeista. Paavalin tarkoitus koko Roomalaiskirjeessä on sen osoittaminen, että käskyistä nouseva totteleminen ei voi olla aidon jumalasuhteen perusta.

Miksi? Siksi, että ”laki saa aikaan vihaa”, mutta aidon jumalasuhteen perustana on oltava armo ja rakkaus.

Siksi Paavalin tehtävänä on johtaa ihmisiä nimenomaan *uskonkuuliaisuuteen*. Evankeliumista syntyy usko, kun ihminen saa kuulla, mitä hyvää Kristus on hänen puolestaan tehnyt. Syntyy se ”Kristuksen sisäinen tunteminen”, josta seppä nuorelle Paavo Ruotsalaiselle puhui. Ja silloin ihminen on mielellään ja sydämestään kuuliainen Kristukselle ja haluaa elää hänen rakkautensa mukaisesti.

Pakanoille armoa ja rauhaa!

Paavalin tehtävänä oli saada evankeliumin sanomalla aikaan tällainen usko pakanakansoissa. Niinpä hän lopettaa alkutervehdyksensä näin:

”joihin tekin, Jeesuksen Kristuksen kutsumat, kuulutte” (Room 1:6; 1938)

Mekin suomalaiset kuulumme pakanakansoihin. Siksi Paavalin Roomalaiskirje kuuluu myös meille ja me saamme omistaa sen totuudet itsellemme.

Siksi meille kuuluu myös Paavalin alkutervehdyksen loppu:

”Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!” (Room 1:7; 1938)

Tässä ovat kristinuskon pääasiat, armo ja rauha: Että ihminen saa osakseen Jumalan armon ei ”Ansiottoman Rakkauden Meidän Osaksemme” ja että tämä armo lahjoittaa sydämen rauhan. Se tulee Jumalalta, sen välityksellä, että Jeesus Kristus on meidän Herramme, joka on hankkinut meille armon ja rauhan ja välittää ne meille.